

Dosarul nr. 2rh-21/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: V. Chisilița)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Simciuc, I. Țurcan, I. Cotruță)
instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: Sv. Filincova, Iu. Bejenaru,
D. Mardari, N. Craiu, G. Stratulat)

ÎNCHEIERE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Eugeniu Mogîldea și Rodica Gojan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca
Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu
Răspundere Limitată „Ronil Grup”, Societății cu Răspundere Limitată „Ecogrup
Prim”, Societății cu Răspundere Limitată „Niroen-Com”, Societății cu Răspundere
Limitată „Intersinteza”, Societății cu Răspundere Limitată „Neocontact”, Ninei
Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea cu privire la încasarea datoriei,
la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank”
Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ecogrup Prim”,
Societății cu Răspundere Limitată „Ronil Grup”, Societății cu Răspundere Limitată
„Niroen-Com”, Societății cu Răspundere Limitată „Intersinteza”, Societății cu
Răspundere Limitată „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu
Mogîldea cu privire la încasarea datoriei, la acțiunea reconvențională înaintată de
Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan împotriva Băncii Comerciale
„Moldindconbank” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea încetării
contractelor de fidejusiune,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 07 iunie 2017, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de chemare în
judecată împotriva SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Ronil Grup”, SRL „Niroen-Com”,
SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui
Eugeniu Mogîldea solicitând încasarea în mod solidar a datoriei în mărime de
1755311,75 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă
de 50000 de lei.

La 06 iunie 2017, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea solicitând încasarea în mod solidar a datoriei în mărime de 3532025,25 lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

Prin încheierea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a dispus conexarea pentru examinare într-o singură procedură cauza civile la cererile de chemare în judecată formulate de BC „Moldindconbank” SA împotriva SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea cu privire la încasarea datoriei.

La 24 aprilie 2018, Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan, reprezentați de avocatul stagiar Pavel Tarlev, au depus cerere reconvențională împotriva BC „Moldindconbank” SA, prin care au solicitat constatarea încetării contractelor de fidejusiune nr. 3-F din 15 mai 2015, nr. 1-F din 09 decembrie 2015, nr. 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015.

Prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a acceptat spre examinare acțiunea reconvențională pentru examinare într-o procedură cu cererile de chemare în judecată depuse de BC „Moldindconbank” SA.

La 18 mai 2018, Rodica Gojan, reprezentată de avocatul stagiar, Pavel Tarlev, a depus cerere reconvențională solicitând constatarea încetării contractelor de fidejusiune nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015.

Ulterior, Nina Mogîldea, Rodica Gojan și Eugeniu Mogîldea, reprezentați de avocatul stagiar Pavel Tarlev, au depus o cerere reconvențională corectată referitor la calitatea procesuală a părților, prin care au solicitat constatarea încetării contractelor de fidejusiune: nr. 3-F din 15 mai 2015, nr. 1-F din 09 decembrie 2015, nr. 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015.

Prin încheierea protocolară din 22 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a primit spre examinare cererea reconvențională depusă și de Rodica Gojan pentru examinare într-o procedură cu acțiunea inițială.

La 05 iunie 2018, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de concretizare a acțiunii formulate în temeiul contractelor de credit nr. 96/4 din 24 septembrie 2014 și nr. 51/1 din 15 mai 2015, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Neocontact”, SRL „Intersinteza”, SRL „Ecogrup Prim”, Nina Mogîldea, Rodica Gojan și Eugeniu Mogîldea SA a datoriei în mărime de 4519825,07 lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

La 05 iunie 2018, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de concretizare a acțiunii formulate în temeiul contractelor de credit nr. 94/3 din 24 septembrie 2014, nr. 52/1 din 15 mai 2015 și nr. 121/2 din 09 decembrie 2015, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Neocontact”, SRL „Intersinteza”, SRL „Ecogrup Prim”, Nina Mogîldea, Rodica Gojan și Eugeniu Mogîldea a datoriei în mărime de 2110205,40 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

La 10 septembrie 2018, reclamantii în acțiunea reconvențională au depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care au solicitat constatarea încetării contractelor de fidejusiune: nr. 4-F din 24 septembrie 2014, nr. 3-F din 15 mai 2015, nr. 1-F din 09 decembrie 2015, nr. 7-F din 01 octombrie 2014, 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, nr. 3-F din 24 septembrie 2014, nr. 10-F din 01 iunie 2015, nr. 3-F din 09 decembrie 2015, nr. 51/1 din 15 mai 2015, nr. 1-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 15 mai 2015 și nr. 9-F din 15 mai 2015.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA și s-a încasat în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact” în beneficiul BC „Moldindconbank” SA datoria rezultată din contractele de credit bancar nr. 96/4 din 24 septembrie 2014 și nr. 51/1 din 15 mai 2015, în mărime totală de 4519825, 07 lei; s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA și s-a încasat, în mod solidar de la SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Ronil Grup”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact” în beneficiul BC „Moldindconbank” SA datoria rezultată din contractele de credit nr. 94/3 din 24 septembrie 2014, nr. 52/1 din 15 mai 2015 și nr. 121/2 din 09 decembrie 2015, în sumă totală de 2110205,40 lei; s-a încasat în mod solidar de la SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Ronil Grup”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact” în beneficiul BC „Moldindconbank” SA cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în mărime de 100000 de lei și cheltuielile pentru asigurarea acțiunii în sumă de 2300 de lei; în rest pretențiile BC „Moldindconbank” SA au fost respinse ca fiind neîntemeiate; s-a admis acțiunea reconvențională înaintată de Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan și s-au încetat contractele de fidejusiune nr. 4-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 15 mai 2015, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 1-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 6-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 1-F din 15 mai 2015 încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 7-F din 01 octombrie 2014, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 4-F din 15 mai 2015, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 2-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 2-F din 15 mai 2015 încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 8-F din 01 octombrie 2014, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 10-F din 01 iunie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 5-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 9-F din 01 iunie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de BC „Moldindconbank” SA și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni și

s-a casat parțial decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și parțial hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în partea admiterii acțiunii reconvenționale și în partea respingerii acțiunii de încasare a datoriei în mod solidar de la Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan și a fost pronunțată o nouă hotărâre în această parte prin care s-a încasat în mod solidar de la Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA datoria rezultată din contractele de credit bancar nr. 96/4 din 24 septembrie 2014 și nr. 51/1 din 15 mai 2015, în sumă totală de 419825,07 lei; s-a încasat în mod solidar de la Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA datoria rezultată din contractele de credit nr. 94/3 din 24 septembrie 2014, nr. 52/1 din 15 mai 2015 și nr. 121/2 din 09 decembrie 2015 în sumă totală de 2110205,40 de lei; s-a încasat în mod solidar de la Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 100000 de lei și cheltuielile pentru asigurarea acțiunii în sumă de 2300 de lei; s-a încasat în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA cheltuielile de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel în sumă de 37500 de lei; s-a încasat în mod solidar de la SRL „Ronil Grup”, SRL „Ecogrup Prim”, SRL „Niroen-Com”, SRL „Intersinteza”, SRL „Neocontact”, Nina Mogîldea, Eugen Mogîldea și Rodica Gojan în beneficiul BC „Moldindconbank” SA cheltuielile de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat în instanța de recurs în sumă de 25000 de lei; s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan împotriva BC „Moldindconbank” SA cu privire la constatarea încetării contractelor de fidejusiune nr. 4-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 15 mai 2015, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 1-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 6-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 1-F din 15 mai 2015 încheiat între Eugeniu Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 7-F din 01 octombrie 2014, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 4-F din 15 mai 2015, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 2-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 2-F din 15 mai 2015 încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 8-F din 01 octombrie 2014, încheiat între Nina Mogîldea și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 10-F din 01 iunie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 3-F din 09 decembrie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 5-F din 24 septembrie 2014, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; nr. 9-F din 01 iunie 2015, încheiat între Rodica Gojan și BC „Moldindconbank” SA; în rest, au fost menținute decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La 05 februarie 2020, Eugeniu Mogîldea și Rodica Gojan au depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție

solicitând admiterea revizuirii, casarea deciziei contestate cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea cererii de revizuire s-a invocat că instanța de recurs la examinarea cauzei nu s-a pronunțat în privința contractului de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015, încheiat între BC „Moldindconbank” SA, în calitate de creditor și SRL „Ecogrup Prim”, în calitate de debitor, circumstanță importantă pentru soluționarea justă a cauzei și nu a luat în considerare faptul încetării contractelor de fidejusiune nr. 3-F din 15 mai 2015 și nr. 1-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Eugeniu Mogîldea; nr. 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Nina Mogîldea; nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Rodica Gojan, ca urmare a modificării obligației garantate fără acordul fidejuserilor. Acest fapt a dus la încălcarea dreptului revizuenților la un proces echitabil, consacrat la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 20 din Constituție și art. 5 Cod de procedură civilă.

Totodată, au precizat că inițial contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015, încheiat între BC „Moldindconbank” SA, în calitate de creditor și SRL „Ecogrup Prim”, în calitate de debitor, la pct.6 (1) prevedea o rată a dobânzii la credit de 16% anuală. La data de 14 august 2015, între debitor SRL „Ecogrup Prim” și creditorul BC „Moldindconbank” SA a fost încheiat acordul adițional nr. 1 din 14 august 2015 la contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015, acord prin care s-a modificat pct. 1 al Capitolului 6 „Dobânda” al contractului de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015: „Rata dobânzii la credit este flotantă și la data semnării acordului adițional constituie 19% anual.” Această majorare a obligației garantate, fără acordul fidejuserilor Nina Mogîldea, Eugeniu Mogîldea și Rodica Gojan, a avut drept efect încetarea fidejusiunii, asumate prin contractele de fidejusiune nr. 3-F din 15 mai 2015 și nr. 1-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Eugeniu Mogîldea; nr. 4-F din 15 mai 2015, nr. 2-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Nina Mogîldea; nr. 10-F din 01 iunie 2015 și nr. 3-F din 09 decembrie 2015, încheiate între BC „Moldindconbank” SA și Rodica Gojan. Astfel, conform art. 1167 alin. (1) Cod civil, în redacția în vigoare la momentul producerii evenimentului respectiv (19 septembrie 2016), fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejuserului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejuser.

Revizuenții au declarat că modificarea tipului dobânzii la contractul de credit nr. 52/1 din 15/05/2015 s-a realizat în concordanță cu art. 1237 Cod civil care prevede că, părțile contractului de credit bancar pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante, iar în cazul în care părțile au convenit asupra unei dobânzi flotante, mărirea acesteia poate fi modificată prin acordul părților. Ulterior, la 19 septembrie 2016, SRL „Ecogrup Prim” și BC „Moldindconbank” SA au încheiat acordul adițional nr. 2 din 19 septembrie 2016 la contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015: „Punctul (1) din Capitolul 6 „Dobânda” al contractului de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015 se modifică și se redă în următoarea redacție: (1) „Rata dobânzii la credit este flotantă și începând cu data de 19 septembrie 2016 va constitui 14,5% anual”. De fapt, inițial s-a realizat majorarea ratei dobânzii la credite de la 16% la 19%, fără acordul fidejuserilor și ulterior a fost redusă rata

dobânzii la 14,5%. În acest sens, au considerat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel corect au constatat că inițial, în contractul de credit nr.52/1 din 15 mai 2015, era prevăzută o rată a dobânzii la credit de 16% anual, ulterior a fost modificată, iar modificarea ratei dobânzii la credit, implicit a influențat obligația garantată prin fidejusiune. Astfel, contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015 a fost modificat fără acordul fidejursorilor Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan, ceea ce a avut drept consecință încetarea fidejusiunii.

De asemenea, au opinat că instanța de recurs a ignorat argumentele referitor la lipsa de diligență a BC „Moldindconbank” SA, care nu și-a exercitat obligațiile de supraveghere și urmărire a bunurilor gajate și nu și-a pus în acțiune mecanismele de asigurare a recuperării creanței. Or, în scopul garantării executării obligațiilor asumate în temeiul contractelor de credit, debitorul SRL „Ronil Grup” și creditorul BC „Moldindconbank” SA au încheiat contractul de gaj nr. 1 din 07 martie 2014, modificat prin: acordul adițional nr. 1 din 09 iulie 2014; acordul adițional nr.2 din 15 mai 2015 și acordul adițional nr.3 din 09 decembrie 2015, prin care debitorul a depus în gaj bunurile mobile constituite din universalitatea stocurilor de mărfuri prezente și viitoare la valoarea totală de gaj în sumă de 2450000 de lei. Debitorul SRL „Ecogrup Prim” a încheiat cu creditorul BC „Moldindconbank” SA contractul de gaj nr.2 din 07 martie 2014, modificat prin: acordul adițional nr. 1 din 09 iulie 2014; acordul adițional nr.2 din 15 mai 2015 și acordul adițional nr.3 din 09 decembrie 2015, prin care debitorul a pus în gaj în favoarea BC „Moldindconbank” SA bunurile mobile constituite din universalitatea stocurilor de mărfuri prezente și viitoare la valoarea totală de gaj în sumă de 2450000 de lei. Conform dispozițiilor contractului de gaj nr. 01 din 07 martie 2014 și nr.2 din 07 martie 2014, BC „Moldindconbank” SA s-a obligat să prezinte la cererea debitorului gajist actele respective care confirmă executarea totală sau parțială a angajamentelor asumate, indicate în respectivele contracte de gaj și ale debitorului indicate în contracte. BC „Moldindconbank” SA, în calitate de creditor gajist, urma să verifice folosirea bunurilor gajate potrivit destinației, mărimea, cantitatea, starea și condițiile de păstrare ale acestora, atât în baza actelor la vedere, cât și la fața locului de păstrare (pct.9, lit.d). Or, BC „Moldindconbank” SA avea dreptul să purceadă la încasarea (urmărirea) bunurilor gajate înainte de expirarea termenului de rambursare a datoriei, în cazul în care debitorul nu îndeplinea condițiile contractelor de credit. La fel, în cazul nerambursării datoriei de către debitor în termenul stabilit de contractele de credit, banca trebuia să pună sub urmărire bunurile gajate, rezervându-și dreptul de comercializare a acestora în modul stabilit de legislația în vigoare (pct. 9 lit. f din contractul de gaj nr. 02 din 07 martie 2014).

Citând prevederile art. 486 Cod civil, în vigoare în perioada de referință, revizuenții au considerat corectă constatarea instanței de apel că nu există dovezi pertinente nici cu privire la întreprinderea unor măsuri pentru urmărirea bunurilor gajate în scopul recuperării datoriei SRL „Ecogrup Prim” și SRL „Ronil Grup” și, după caz, ce ar confirma eventual imposibilitatea exercitării unor asemenea drepturi sau urmărituri. Or, în temeiul contractului de gaj, BC „Moldindconbank” SA era împuternicită să întreprindă orice acțiune necesară cu obiectul gajului prin intermediul gestionarului bunurilor gajate. BC „Moldindconbank” SA odată cu încheierea contractelor de gaj, a devenit direct responsabilă de executarea acestora și avea o multitudine de posibilități, rezervate prin încheierea contractelor de gaj, pentru asigurarea executării și satisfacerea creanțelor proprii.

Cu referire la prevederile art. 476 alin.(2) Cod civil, revizuenții au remarcat că prin instituirea acestei clauze în contract și asumarea unei atare posibilități BC „Moldindconbank” SA este împuternicită să dețină controlul absolut asupra situației bunului gajat, având disponibilitatea de a-1 gestiona cum consideră necesar. BC „Moldindconbank” SA era abilitată să acționeze în cunoștință de cauză și să-și asigure rambursarea creditului și a dobânzilor, dar aceasta nu a depus diligența necesară spre atingerea scopului dat. Astfel, prin omisiunea băncii de a întreprinde acțiunile convenite în vederea exercitării dreptului de gaj, aceasta este direct responsabilă de înrăutățirea situației fidejuserilor, a căror răspundere s-a majorat în acest fel, deoarece aceștia nu mai puteau să conteze pe protecția oferită de contractele de gaj.

La fel, au evidențiat că în temeiul contractelor de gaj, BC „Moldindconbank” SA era împuternicită să pună sub urmărire bunurile gajate în vederea asigurării executării creanței sale. Prin contractul de gaj nr. 02 din 07 martie 2014 și prin acordul adițional nr. 2 la contractul de gaj nr. 01 din 07 martie 2014, BC „Moldindconbank” SA și-a rezervat dreptul de a pune sub urmărire bunurile gajate, în cazurile în care: debitorul gajist nu a respectat obligațiile de păstrare, întreținere a bunurilor gajate; debitorul gajist se eschivează de la înlocuirea bunurilor gajate în caz de înstrăinare sau deteriorare a gajului (pct. 9 lit. i) din contractul de gaj nr. 02 din 07 martie 2014, pct. 2.6.4. din acordul adițional nr. 2 la contractul de gaj nr. 01 din 07 martie 2014); nu se află în posesiunea bunurilor gajate, în alte cazuri prevăzute în legislația cu privire la gaj și de condițiile contractului de credit. Contrar prevederilor contractuale stipulate în favoarea BC „Moldindconbank” SA ultima nu și-a exercitat drepturile respective la momentul survenirii circumstanțelor ce justifică exercitarea drepturilor în scopul recuperării creanței sale.

Art. 483 alin.(2) Cod civil prevede executarea înainte de termen a obligației garantate prin gaj. Astfel, BC „Moldindconbank” SA a dispus de posibilitatea de a cere diferența sumei din alte bunuri ale debitorului în cazurile în care suma încasată de la vânzarea gajului ar fi fost insuficientă. Conform dispozițiilor contractului de gaj nr. 02 din 07 martie 2014, BC „Moldindconbank” SA avea dreptul să primească diferența sumei din alte bunuri ale debitorului în cazul în care suma încasată de la vânzarea bunurilor gajate va fi insuficientă pentru acoperirea datoriei conform contractului(elor) de credit. Respectiv, BC „Moldindconbank” SA a avut asigurată executarea creanței sale atât prin constituirea gajului, cât și prin dreptul de a cere diferența sumei din alte bunuri în cazul depistării neajunsului după ce gajul este executat. Faptul că BC „Moldindconbank” SA nu a acționat cu diligență, având atâtea împuterniciri și drepturi în legătură cu asigurarea executării creanței sale și stingerii creanței sale prin exercitării dreptului de gaj, a influențat direct asupra situației fidejuserilor, făcând-o mai dificilă. Prin aplicarea art.1167 alin. (2) Cod civil, a dus la încetarea fidejuserii între BC „Moldindconbank” SA și Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan. În aceste circumstanțe, revizuenții au considerat absolut întemeiate concluziile instanței de apel precum că apelanta cunoștea despre micșorarea obiectului gajului (universalitatea de stocuri de marfă și materiale) nu a prezentat probe care ar confirma luarea măsurilor de prevenire împotriva micșorării/pierderii garanțiilor și implicit pentru neagravarea situației pentru intimații/reclamanti, chiar dacă legislația în vigoare prevedea asemenea îndatoriri. Aceste circumstanțe confirmă că creditorul gajist prin

neexercitarea propriilor îndatoriri, a admis afectarea situației fidejutorilor în caz de subrogare, creând condiții nefavorabile acestora și implicit făcând imposibilă în orice formă substituirea fidejutorilor cu drepturi asupra garanțiilor inexistente în caz de executarea a obligațiilor principale. Or, anume neexecutarea obligațiilor asumate de către debitorii principali prin contractele de credit și prin cele de gaj, se acordă BC „Moldindconbank” SA, în calitate de creditor și creditor gajist, dreptul de a trece la urmărirea bunurilor gajate de la prima abatere/încălcare din partea debitorilor, ceea ce nu s-a întâmplat. BC „Moldindconbank” SA trebuia să desemneze un gestionar al bunurilor gajate, care să acționeze în numele său și care să întreprindă orice acțiune în legătură cu obiectul gajului, în limitele drepturilor acordate prin contractele de gaj, obligație care nu a fost executată de către bancă. Or, BC „Moldindconbank” SA, în calitate de creditor și creditor gajist, nu poate fi absolvită de orice responsabilitate în situația nerambursării creditului de către debitorii principali. BC „Moldindconbank” SA va suporta consecințele inacțiunii sale efective în raporturile cu debitorii principali și debitorii gajiști. Deși, avea toate mijloacele necesare de executare a gajului și încasarea datoriei de la debitorii principali, BC „Moldindconbank” SA nu acționat, majorând în acest mod răspunderea patrimonială a fidejutorilor. BC „Moldindconbank” SA s-a bazat în mod neîntemeiat și cu rea-credință pe rambursarea totală a datoriilor de la fidejutori. Or, BC „Moldindconbank” SA urmărește rambursarea unor datorii/credite a debitorilor principali care au devenit neperformante ca urmare a inacțiunii sale, ceea ce denotă reaua-credință a BC „Moldindconbank” SA. La fel, a avut oportunitatea să urmărească (să încaseze) nu doar însuși bunul gajat, ci și fructele, veniturile, produsele acestuia, de asemenea, putea să urmărească pentru satisfacerea propriei creanțe despăgubirea datorată debitorului gajist și bunurile de înlocuire (pct. 1.9 contracte). Inacțiunea BC „Moldindconbank” SA, în cazul în care se impunea trecerea la acțiune pentru satisfacerea creanței și pentru asigurarea acesteia, a însemnat o împovărare a fidejutorilor și, drept urmare, în condițiile art. 1167 alin. (2) Cod civil a creării condițiilor nefavorabile fidejutorilor care au ca efect încetarea fidejusiunii. Drept urmare, revizuenții au considerat nemotivat argumentul BC „Moldindconbank” SA precum că a întreprins toate măsurile necesare și a făcut uz de toate instrumentele legale posibile în vederea urmăririi bunurilor gajate, prin depunerea unei plângeri penale privind acțiunile comise de Eugeniu Mogîldea și Nina Mogîldea privind înstrăinarea obiectului gajului, nu pot fi apreciate drept măsuri necesare, or, depunerea unei plângeri a avut loc post-factum. Mai mult, netemeinicia plângerii penale în baza art. 190 și art. 251 Cod penal, a fost constatată atât de procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Centru, Iana Daranuța, prin ordonanța din 26 aprilie 2018 de clasare a procesului penal, cât și de instanțele de judecată prin încheierea din 24 august 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, dosar nr. 10-371/18 și decizia din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, dosarul nr. 10r-810/18).

Revizuenții au mai invocat încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 parag. (1) CEDO, care include și accesul liber la justiție, garantat și de art. 20 al Constituției RM, drept ce le-a fost încălcat prin emiterea deciziei contestate cu revizuire. Conform jurisprudenței CtEDO, „dreptul de acces constituie un element inerent dreptului enunțat în articolul 6 parag 1. Curtea a conchis că fără a mai trebui să recurgă la „mijloace complementare de interpretare” în sensul articolului 32 al Convenției de la Viena, că articolul 6 parag. 1 garantează fiecărei

persoane dreptul de a sesiza o instanță judecătorească în vederea soluționării plângerilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, articolul consacră „dreptul la o instanță judecătorească”, din care dreptul de acces, adică dreptul de a se adresa instanței judecătorești în materie civilă, este doar un aspect. La acesta se adaugă garanțiile prevăzute de articolul 6 paragr. 1 referitor atât la organizarea și compunerea instanțelor, cât și la desfășurarea proceselor. Astfel, întregul acestora formează dreptul la un proces echitabil (*Golder vs Regatul Marii Britanii și Irlandei de Nord*, 21.02.1975).

Or, nepronunțarea instanței de recurs asupra efectului încetării contractelor de fidejusiune ca urmare a modificării obligației din contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015 garantate, fără acordul fidejursorilor, reprezintă o gravă încălcare a dreptului la un proces echitabil. De asemenea, ignorarea argumentelor din referințele prezentate, a reprezentat o gravă omisiune în exercițiul motivării deciziei instanței de recurs din 29 ianuarie 2020. De altfel, art. 6 CEDO implică mai ales în sarcina instanței obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (*Perez împotriva Franței*, *Van der Hurk împotriva Olandei*). Se reține că, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește. Or, principiul procesului echitabil reclamă că, hotărârea trebuie să fie motivată, astfel încât justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, punând în pericol dreptul la un proces echitabil (*Kaufland împotriva Belgiei*).

Verificând decizia supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Eugeniu Mogîldea și Rodica Gojan, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or, este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza *Eriksson vs Suedia*, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza *Pönkä vs Estonia*, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34).

Posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională.

Or, cererile de revizuire a hotărârilor judecătorești trebuie supuse unei analize stricte.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: a) încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În temeiul art. 446 alin. (1) Cod de procedură civilă pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

În sensul art. 447 lit. a) Cod de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire părțile și alți participanți la proces.

În virtutea art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Inițial Colegiul precizează că revizuenții, la înaintarea cererii de revizuire, deși, a invocat prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă ca temei de revizuire, la termenul de declarare a cererii de revizuire, s-au referit la prevederile art. 450 lit.c) Cod de procedură civilă.

Pornind de la temeiul de drept inserat în cererea de revizuire, art.449 lit. b) Cod de procedură civilă, care se deduce din textul cererii ca fiind temeiul de înaintare revizuirii, Colegiul consideră necesar de a evoca conținutul acestei prevederi legale: revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

La acest capitol, Colegiul notează că prin circumstanțele nou-descoperite se înțelege, totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile; care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată; care nu au fost cunoscute și nici nu puteau fi cunoscute revizuenților anterior, dar care existau la momentul examinării și soluționării cauzei civile; care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă și dacă dovedesc că au întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Totodată, obiectul probațiunii la examinarea cererilor de revizuire pot fi circumstanțe importante atât în sens material, cât și în sens procesual. În sens material, obiect al probațiunii este totalitatea presupunerilor despre existența sau inexistența faptelor juridice, care duc la anumite consecințe material-juridice, precum și presupunerile cu privire la existența faptelor, care asigură obținerea de cunoștințe despre faptele material-juridice. Prin obiect al probației în sens procesual, se înțelege presupunerile cu privire la existența sau inexistența faptelor juridice, de care normele dreptului procesual civil leagă apariția, suspendarea sau încetarea procesului civil, precum și realizarea drepturilor procesuale ale persoanelor participante în cauza civilă.

Deși, o condiție obligatorie care urmează a fi respectată de către revizuenți la declararea revizuirii prin prisma art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, este confirmarea faptului că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și

faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei, la caz se pretinde nepronunțarea de către instanța de recurs asupra unor circumstanțe esențiale.

Or, din argumentele revizuenților ce ar determina, în opinia lor, rejudecarea cauzei, se distinge faptul precum că instanța de recurs nu s-ar fi pronunțat asupra efectului încetării contractelor de fidejusiune încheiate între BC „Moldindconbank” SA și fidejutori, ca urmare a modificării obligației din contractul de credit nr. 52/1 din 15 mai 2015 garantate, fără acordul fidejutorilor și, în final, ar reprezenta o gravă încălcare a dreptului la un proces echitabil, precum și asupra faptului că BC „Moldindconbank” SA nu a acționat cu diligență, având împuterniciri și drepturi în legătură cu asigurarea executării creanței și stingerii creanței prin exercitarea dreptului de gaj.

Sub acest aspect, Colegiul relevă că alegațiile revizuenților nu constituie decât niște critici aduse actului judecătoresc al cărui revizuire se cere, or, din conținutul acestora este evident că revizuenții analizează decizia instanței de recurs în raport cu hotărârea primei instanței și a deciziei instanței de apel.

Mai mult, Colegiul învederează că art. 449 Cod de procedură civilă statuează exhaustiv temeiurile de declarare a revizuirii, respectiv dezacordul revizuenților cu decizia instanței de recurs nu cade sub incidența prevederilor art. 449 Cod de procedură civilă.

Deși, revizuenții au invocat ca temei de revizuire prevederile art. 449 lit.b) Cod de procedură civilă, citate *supra*, nu au redat în ce constau circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care le-au devenit cunoscute ulterior, precum și că ar fi întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Colegiul reiterează că aserțiunile revizuenților vizează, în esență, dezacordul lor cu decizia instanței de recurs din 29 ianuarie 2020.

Concomitent Colegiul reiterează că la judecarea anterioară a cauzei civile, în baza suportului probatoriu, precum și a normelor de drept pertinente speței, a pretențiilor părților reclamante, precum și a obiecțiilor, referințelor părților pârâte formulate, cu referire atât în acțiunea inițială cât și cea reconvențională, instanța de recurs a luat în considerare momentele decisive ale litigiului, punctând asupra acestora.

Respectiv au fost aduse contraargumente și referitor la circumstanțele invocate în cererea de revizuire, în situația în care instanța de recurs s-a pronunțat în ceea ce vizează poziția revizuenților referitor la încetarea contractelor de fidejusiune.

Mai mult, instanța de recurs a învederat că diminuarea dobânzii a dus și la diminuarea răspunderii patrimoniale a fidejutorilor, iar prevederile art. 1167 alin.(2) Cod civil nu sunt incidente speței, iar contractele de fidejusiune au rămas în vigoare și produc efecte juridice până la stingerea integrală a obligațiilor conform contractelor de credit, inclusiv în virtutea prevederilor art. 1167 alin.(1) Cod civil.

De asemenea, instanța de recurs a accentuat și despre diligența BC „Moldindconbank” SA referitor la măsurile necesare întreprinse și pârghiile legale admise de legislației în sensul urmăririi bunurilor gajate, punctând asupra înstrăinării frauduloase a acestora de către factorii de decizie.

Or, în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea

procesului și aceste temeuri trebuie să fie obiective, reale și legale. Însă, circumstanțele invocate de către revizuenți ca teme de revizuire, nu pot influența soluția adoptată, în condițiile în care instanța de recurs a analizat toate punctele decisive.

În temeiul art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Instanța de recurs, chiar și în condițiile în care a examinat litigiul în conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, fără participarea părților la proces, a asigurat participanților creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al CEDO.

Totodată, Colegiul precizează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

Instanța de revizuire reiterează că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (cauza Roșca c. Moldovei, nr. 6276/02, § 24, din 22 martie 2005). Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat. Acest principiu insistă asupra faptului, că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri care este definitivă și executorie, chiar în scopul reluării procesului de judecată și o nouă soluționare a cauzei. Competența Curții Supreme de Justiție este de a corecta lacunele în drept și omisiunile justiției, și nici într-un caz de a efectua o reexaminare. Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs în anulare, și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi teme pentru reexaminare. Ca excepție de la acest principiu se face în cazul în care reexaminarea este necesară în temeiul circumstanțelor fundamentale și obligatorii. Astfel, admiterea cererii de revizuire în circumstanțele reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (Popov (2) vs Moldovei, E. Duca vs Moldovei ș.a).

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Eugeniu Mogîldea și Rodica Gojan împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Eugeniu Mogîldea și Rodica Gojan împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții

Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ronil Grup”, Societății cu Răspundere Limitată „Ecogrup Prim”, Societății cu Răspundere Limitată „Niroen-Com”, Societății cu Răspundere Limitată „Intersinteza”, Societății cu Răspundere Limitată „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea cu privire la încasarea datoriei, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ecogrup Prim”, Societății cu Răspundere Limitată „Ronil Grup”, Societății cu Răspundere Limitată „Niroen-Com”, Societății cu Răspundere Limitată „Intersinteza”, Societății cu Răspundere Limitată „Neocontact”, Ninei Mogîldea, Rodicăi Gojan și lui Eugeniu Mogîldea cu privire la încasarea datoriei, la acțiunea reconvențională înaintată de Eugeniu Mogîldea, Nina Mogîldea și Rodica Gojan împotriva Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea încetării contractelor de fidejusiune.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Galina Stratulat